Rok 1873. Kraków, czwartek 27 listopada Nr. 273.

Dziennik KRAJ wychodzi codzień wieczorem z wyjątkiem niedziel i świąt. Numer pojedyńczy w Krakowie i Lwowie kosztuje 5 centów.

Przedpłata wynosi:

	rocznie	kwart.	mies.
w Krakowie	12 złr.	— 3 złr.	— 1 złr.
w Austrji z przesyłką	16 „	4 „	1 „ 40.
w Niemczech	12 tal.	— 3 tal.	— 1 tal.
we Francji	80 fr.	— 20 fr.	— 7 fr.
w Serbji, Włoszech, Rumunii i Szwajc.	48 fr.	— 12 fr.	— 4 fr.
w Turcji	64 „	16 „	6 „
w Belgji	56 „	14 „	5 „

KRAJ

Przedpłatę przyjmuje Administracja dz. Kraj, urzęda pocztowe austrjackie i zagraniczne, oraz niżéj wymienione ajencje.
Redakcja, Administracja i Ekspedycja miejscowa w Krakowie ul. Mikołajska l. 435.
Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.
Reklamacje nieopieczętowane wolne od opłaty i uwzględnia się je tylko w terminie 8 dni. — Rękopisów nie zwraca się.

Ogłoszenie przedpłaty na „Kraj“.

Cena prenumeraty:	W Krakowie:	w Austrji: z przesy. pocztową
na grudzień	złr. 1 —	złr. 1 40
na grudzień, „ styczeń, „ luty, „ marzec	złr. 4 —	złr. 5 40.

Przegląd polityczny.

Ks. biskup **Stupnicki** mianowany został zastępcą marszałka krajowego. Jeżeli więc, co jest prawdopodobnem, marszałek krajowy na czele deputacji gratulacyjnéj temi dniami uda się do Wiednia, sejm dzisiaj otwarty, obradować będzie pod przewodnictwem ks. biskupa **Stupnickiego**. Dzienniki lwowskie witają dzisiaj sejm i rozpisują się o zadaniu, które go czeka.

Dziennik Polski wzywa sejm, aby zaraz z góry wybrał komisję petycyjną, gminną, propinacyjną, budżetową, prawniczą i administracyjną; mamy nadzieję, że tak się też stanie, gdyż to znacznie ułatwi zorjentowanie się w przedłożonym sejmowi przez wydział krajowy materjale administracyjnym.

Gazeta Narodowa wbrew przyjętemu zwyczajowi wita przybywających do Lwowa gości sejmowych ostremi wymówkami:

„Nowe wybory, powiada ona, nie dostarczają posiłków szczupłéj garstce tych posłów, którzy nie zjeżdżają się na sejm po to, aby tylko „odsiedzieć“ pobierane dyety, albo żeby kiedy niekiedy skorzystać ze swego poselskiego prawa, i „zabrać głos“ ni w pięć ni w dziewięć, nie zwiększa się liczba deputowanych, posiadających **rzeczywistą zdolność do pracy poselskiéj**, w legislatywie naszéj nie umniejsza się zastęp bezmyślnych figurantów w kożuchach i kontuszach: łysin przybywa sejmowi, nie głów“.

Dzienniki centralistyczne nie są zadowolone z uchwalonéj przez izbę niższą rady państwa ustawy zapomogowéj, którą poniżéj podajemy; szczególnie nie podoba im się opuszczenie ustępu tyczącego się lombardowania **wszystkich** papierów giełdowych przez kasy zaliczkowe, które to opuszczenie nastąpiło na wniosek Mendelsburga. Giełda wiedeńska wiadomość tę powitała spadkiem papierów.

W Peszcie przesilenie ministerjalne. — Najrozmaitsze kombinacje powstają co do obsadzenia posady ministra finansów i komunikacji w miejsce Kerkapolyego i Tiszy. Cesarz wystosował własnoręczny list do Deaka, prawdopodobnie zasięgając rady jego co do złożenia nowego gabinetu.

Prezydent rzeczypospolitéj francuzkiéj zaczyna **rządzić**. Minister **Broglie** otrzymał zlecenie przedłożenia zgromadzeniu narodowemu projektów do ustaw przeciw wolności prasy, daléj ustaw o radach municypalnych, o merach, o powszechnem głosowaniu i prawie stowarzyszeń. Dzienniki rządowe zapowiadają już teraz, że ustawy te będą miały za sobą większość w izbie. — „Republika“ francuzka wchodzi na drogi reakcji i klerykalizmu. Jednym z dowodów, że rzecz tak się ma, jest odwołanie ambasadorów **Fournier** i **Laufreya** z Rzymu, którzy należą do przeciwników rządów papiezkich.

Zapowiedziana interpelacja **Saya** względem nierozpisania wyborów do zgromadzenia narodowego, postawiona przedwczoraj w zgromadzeniu narodowem nie odniosła żadnego skutku. Izba nad interpelacją tą przeszła do porządku dziennego 364 głosami przeciw 314. W dyskusji minister **Broglie** oświadczył, że rząd, jako **taki** nie mieszał się do sprawy restauracji monarchicznéj; prawo jednak **prywatnéj inicjatywy** służy zdaniem jego każdemu ministrowi.

Sejm.

Dzisiaj zbiera się sejm lwowski. Sesja jego będzie krótką. Prócz załatwienia nieodzownych spraw bieżących, jak np. budżetu krajowego, będzie on miał przed sobą liczne projekta ustaw, któreśmy onegdaj wyliczyli, przygotowane dlań przez wydział krajowy. Nie wątpimy, że sejm tym razem zajmie się nimi gorliwie i skrzętnie.

Niedawno jeszcze odezwał się w dzienniku naszym „Głos z kraju“, któremu nie można było odmówić słuszności, że sejm powinien będzie protestować przeciw pogwałceniu praw swych przez bezpośrednie wybory; nie podlega kwestji, że to uczyni. Niemniéj jednak każdy to dziś czuje że wobec politycznych i materjalnych klęsk, które spadły na kraj nasz i grożą mu coraz większym upadkiem, przedewszystkiem trzeba zacząć od podnoszenia **materjalnego** stanu jego, że zatem te projekta ustaw wypracowane przez wydział krajowy, które z tym materjalnym stanem kraju są w związku, znajdą szczególne uwzględnienie w bieżącéj krótkiéj sesji sejmowéj i że sejm z uchwalenia ich zrobi niejako kwestję honoru.

Niektóre z tych projektów tyczą się spraw, które od kilku lat perjodycznie pojawiają się na stole izby sejmowéj, ile razy tenże się zbiera. Do tych należy sprawa propinacyjna i ustawa gminna.

Zaprawdę! gdyby chciano nad najlepszym sposobem zniesienia propinacji dyskutować i wmawiano sobie, że się **wynajdzie** „najlepszy“ sposób, który wszystkich zadowolni, odroczonoby załatwienie sprawy téj w nieskończoność i nie załatwionoby jéj nigdy. Każdy sposób proponowany bądź to przez pojedyńczych posłów, bądź przez komisje sejmowe i wydziały, będzie zawsze miał słabe swoje strony i dodatnie: doskonałym żaden projekt nie będzie. Każdy z tych projektów będzie zawsze to dla jednéj, to dla drugiéj strony w poszczególnych punktach zawierał dogodniejsze lub mniéj dogodne postanowienia: boć i dzisiejszy stan rzeczy, dzisiejszy stan kwestji propinacyjnéj, to jest wykonywanie prawa propinacji, nie dla wszystkich jest równie dogodnym.

Z tém wszystkiém jednak chodzi o to, aby **ogółowi** dogodzić; trzeba się więc zdecydować na najłatwiejszy sposób przeprowadzenia téj sprawy i trzeba pamiętać, że **wszelka zwłoka** w przeprowadzeniu jest niebezpieczną i zabójczą.

Projekt przedłożony dzisiaj sejmowi przez wydział krajowy, przedstawia stosunkowo najkorzystniejszy i najpraktyczniejszy sposób załatwienia téj sprawy. Oby posłowie kierowali się uczuciem nagłości i konieczności przeprowadzenia, a nie osobistemi widokami, i przyjęli ten projekt wydziału krajowego, który przecież jest owocem długoletnich obrad i dyskusji sejmowych i publicystycznych.

To samo, co tu powiadamy o projekcie zniesienia propinacji, odnosi się także od projektu naprawy ustawy gminnéj, albo raczéj do projektowanych nowel do téj ustawy.

Mają one na celu zaradzenie różnym brakom dotychczasowego ustawodawstwa gminnego.

Jeżeli sejm zechce rozbierać i rozważać te nowelle: to ich nie uchwali.

Jeżeli zamiast zaradzić brakom ustawodawstwa gminnego, tak jak wydział krajowy proponuje, zechce im **lepiéj** zaradzić, a nad lepszym sposobem zaradzenia prowadzić zacznie dyskusje: nie zaradzi on tym brakom wcale.

Sejm nasz, wobec krótkości sesji swych, jest w położeniu, które Niemcy nazywają „Zwangslage“, to jest w położeniu przymusowém. Nie może on w zwykły parlamentarny sposób rozwałkowywać spraw i **musi** on się poddać pod opinje wydziału krajowego wyrażone w przedłożonych mu projektach. Ponieważ jednak po większéj części projekta te, jakeśmy to już powiedzieli, są owocem dyskusji publicystycznéj i sejmowéj: sejm naszém zdaniem najlepiéj zrobi, jeżeli projekta te bez długich dyskusji będzie się starał w bieżącéj sesji swéj uchwalić.

Korespondencje „Kraju“.

Lwów 25 listopada.

(K.) Jutro według dawniejszych wieści ma być sejm otwarty, a do téj chwili nie ma wiadomości o odroczeniu posiedzeń rady państwa, ani żadnych urzędowych ogłoszeń o otwarciu sejmu. Czy może otwarcie sejmu odroczono? czy też, co byłoby gorszem, posiedzenia sejmu odbywać się będą równocześnie z radą państwa? i co w tym wypadku uczynią nasi delegaci po większéj części w obu ciałach reprezentacyjnych zasiadający? dotąd niewiadomo. A przykremby było położenie naszych reprezentantów, gdyby musieli wybierać między zaniedbaniem czynności sejmowych, między któremi tyle jest spraw tak bardzo ważnych — a opuszczeniem stanowiska w radzie państwa, gdzie znowu w tylu sprawach interesów i praw kraju bronić im trzeba.

Z pomiędzy przedłożeń, przez wydział krajowy dla sejmu przygotowanych, najbardziéj zwraca uwagę wniosek w sprawie organizacji policyjnych okręgów i żywą w kołach kompetentnych obudza dyskusję. Uznają wszyscy konieczność przeprowadzenia takiéj reformy naszéj najniższéj administracyjnéj instancji, ażeby policja lepiéj mogła być sprawowaną, ażeby choć jakie takie istniało bezpieczeństwo osób i mienia. Z drugiéj jednak strony opinja bardzo słusznie obawia się proponowanego przez wydział krajowy środka — ażeby utworzyć okręgi policyjne z **mianowanymi** przez namiestnika naczelnikami. Byłoby to odnowieniem dawnéj, znienawidzonéj instytucji mandatarjatów, która tak smutną po sobie zostawiła pamięć — byłoby zupełnem zatarciem autonomji gminy, a nie osiągnęłoby celu głównego, ażeby z gminy, jako podstawy społecznego ustroju, utworzyć jednostkę organiczną moralnie i materjalnie silną. Zwolennicy wniosku wydziału krajowego na tem się opierają, iż dzisiaj rządy kraju spoczywają w ręku namiestnika — obywatela, który przecież naczelnikami okręgów nie zamianuje ludzi złych i szkodliwych. Wychodzą oczywiście z podwójnego założenia: że namiestnik jest nieomylnym, więc złego wyboru nie zrobi, i że jest nieśmiertelnym, więc po nim nie przyjdzie inny, który dobro kraju mniéj będzie miał na oku. Tylko takiem przypuszczeniem da się ten wniosek usprawiedliwić, przypuszczeniem z gruntu fałszywem.

Zajął się tą sprawą wydział klubu postępowego polskiego i wybrał komisję, która po zbadaniu przedłożenia wydziału krajowego ma w jak najkrótszym czasie wnioski swe przedstawić. Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, żeby się wydział klubu z tą sprawą pospieszył i petycję w téj mierze co rychléj wniósł do sejmu, który bardzo krótko obradować będzie, tak że słuszną jest obawa, aby nie uczynił jakiego zbyt pośpiesznego kroku. — Drugą sprawą, którą się wydział klubu zajął i ma z nią stanąć wobec walnego zgromadzenia, jest agitacja o zakładanie szkół przemysłowych w większych miastach. Referentem téj sprawy jest człowiek fachowy — i ma on plany naukowe tych szkół z zastosowaniem do rozmaitych potrzeb i środków większych i mniejszych miast. Plany te ze stosownem wyjaśnieniem i odezwą zostaną rozesłane gorliwym obywatelom tych miast, z równoczesnem poruszeniem sprawy w dziennikach krajowych. Byłoby istotnie wielką dla klubu zasługą, gdyby tę uchwałę powziął i z całą energją przeprowadził, gdyby choć w kilku wielkich miastach w skutek tego szkoły przemysłowe potworzono.

Wiedeń 25 listopada.

F. Po dwugodzinnéj walce, która cztery pięciogodzinne przeszło zajęła posiedzenia, przyjętym został wreszcie na wczorajszém wieczorném posiedzeniu po ukończeniu dyskusji specjalnéj w trzeciém czytaniu projekt ustawy dotyczącéj zaciągnięcia 80 miljonowéj pożyczki, celem urządzenia kas zaliczkowych i podjęcia budowy niezbędnych kolei żelaznych.

Z wyjątkiem lit. c, artykułu czwartego, z któréj na wniosek delegata krakowskiéj izby handlowéj p. Mendelsburga, eliminowanym został ustęp drugi, dozwalający dawanie zaliczek w szczególnych wypadkach na „niepupilarne“ efekta za zezwoleniem ministerstwa finansów, przyjętym został projekt w dyskusji specjalnéj, w brzmieniu zaproponowanym przez wydział gospodarczy. Głosowanie nad dotyczącym wnioskiem p. Mendelsburga wywołało nader burzliwą scenę, którą dzienniki tutejsze zupełném pomijają milczeniem. Na wniosek dr. Heinricha zgodzono się na imienne głosowanie. Za poprawką Mendelsburga oświadczyło się 119 deputowanych, pomimo tego, iż znaczna część delegatów polskich z powodu wyjazdu na sejm krajowy już na wczorajszém posiedzeniu izby nie była obecną; głosowała więc cała prawica z wyjątkiem Hönigsmanna, Breuera i kilku Rusinów, demokraci, znaczna część frakcji młodo-niemieckiéj, dr. Herbst, dr. Brestl i kilku innych jeszcze deputowanych lewicy i środka; za **projektem** zaś **wydziału gospodarczego** 116 członków. Dr. **Ziemiałkowski** wraz z resztą członków ministerstwa z wyjątkiem ks. Auersperga i dra Ungera, którzy są członkami izby panów, głosowali **za projektem wydziału**. Po ogłoszeniu tego rezultatu, oświadczył atoli przewodniczący dr. Rechbauer, iż poczytuje wynik imiennego głosowania za wątpliwy i że przeto zawezwie izbę na wieczornem posiedzeniu do ponownego głosowania nad wzmiankowanym ustępem. Po słowach tych dra Rechbaura powstała prawdziwa burza szemrania i opozycji na prawicy i skrajnéj lewicy. Smolka z ks. Greuterem wskoczyli na trybunę, grożąc Auerspergowi opuszczeniem sali, jeśli zezwoli na ponowne głosowanie, nazywając postępowanie Rechbauera pressją! wołają oni, iż nie myślą przykładać ręki do wspierania **szacherki giełdowéj**! Oświadczenie to Rechbauera musiało — jak mi się zdaje — pochodzić z inicyatywy ministerstwa, które aż do posiedzenia wieczornego chciało skupić

swe siły i zyskać dla projektu wydziału głosy nieobecnych na przedpołudniowém posiedzeniu deputowanych. Na wieczornéj atoli sesji oświadczył przewodniczący, iż po dokładném skonstatowaniu rezultatu imiennego głosowania przez biuro izby, okazała się większość głosów przeciw projektowi wydziału a **z a p o p r a w k ą** Mendelsburga.

Wiedeń 26 listopada. Podajemy tutaj uchwaloną na ostatnich posiedzeniach izby niższéj ustawę zapomogową w takiéj formie, w jakiéj wyszła z obrad téj izby.

Art. 1. Upoważnia się ministra skarbu do zebrania sumy co najwięcéj 80 mil. złr. w. a. zapomocą operacji kredytowéj, jak najmniéj skarb publiczny obciążającéj, bądź przez pożyczkę w srebrnéj monecie brzęczącéj, bądź przez wydanie obligacyj jednotliwego długu rentowego.

Upoważnia się daléj ministra skarbu powziąć od c. k. banku narodowego, za złożeniem kwoty ewentualnie w srebrze pożyczonéj, banknoty w téjże saméj wysokości, i tak tę kwotę jak i resztę sumy pożyczonéj użyć na cele w ostatnich artykułach oznaczone. Jeżeli i jak długo korzystne przeprowadzenie téj operacji kredytowéj nie nastąpi, upoważnia się ministra skarbu zebrać potrzebne kwoty w drodze długu bieżącego, który z wpływów pożyczki umorzonym zostanie.

Art. 2. Część kwoty obrócić należy na poparcie budowy kolei żelaznych. Użycie téj sumy oznaczone będzie osobnemi ustawami, i mają być do niéj wliczone oraz te sumy, które w r. 1874 na budowę kolei Istryjskiéj i kolei Tarnów-Leluchów mają być użytemi.

Art. 3. Daléj mają być na czas najpilniejszéj potrzeby założonemi kasy zaliczkowe w miejscowościach, w których się to uzna za potrzebne, z przeznaczeniem dawania zaliczek dla przyjścia w pomoc kredytowi ruchu handlowego i przemysłowego, tudzież eskontowania weksli.

Art. 4. — 1) Eskontowanemi być mogą takie tylko weksle, które przynajmniéj dwoma podpisami są poręczone i najpóźniéj po sześciu miesiącach są płatnemi.

2) Zaliczki, na które starający się o nie ma wystawić albo akceptować weksel, płatny w kasie zaliczkowéj, mogą być dane:

a) Na zastaw weksli, opatrzonych wymogami w ust. 1) tego artykułu przytoczonemi. Zastaw ten ma się odbyć tak, aby kasa zaliczkowa mogła takowe weksle — na swój rachunek — ale bez swéj odpowiedzialności zrealizować według przepisów prawa wekslowego.

b) Na zastaw w obrębie państwa złożonych, zepsuciu nieulegających towarów, płodów ziemskich i górniczych, i fabrykatów, najwyżéj do wysokości ceny szacunkowéj.

c) Na zastaw z obrębu państwa pochodzących (inländischer) papierów wartościowych państwowych, albo takich, które według ustawy do fruktyfikacyjnego lokowania pieniędzy pupilarnych mogą być użytemi, a to z mającém się od czasu do czasu (von Fall zu Fall) oznaczyć i co najmniéj jedną trzecią część kursu albo targowéj ceny wynoszącém potrąceniem.

Nieopiewające na okaziciela papiery, muszą na kasę zaliczkową przez żyro albo cesję być przeniesione.

d) Na zastaw położonych w obrębie państwa realności, albo zaintabulowanych na nich pretensyj. Wyłączone są zakłady przemysłowe, w ruchu nie będące.

e) Na poręczenie osób trzecich, z dostawieniem zastawu przez poręczyciela albo bez takowego zastawu.

Na pozwolenie wymienionych w ust. d) i e) sposobów pokrycia zaliczek, może w wypadkach, na szczególne uwzględnienie zasługujących pozwolić naczelna dyrekcja kas zaliczkowych za zgodą ministerstwa skarbu.

Instrukcje, jakie dla pojedynczych kas zaliczkowych mają być wydane, określą zakres ich czynności w ogóle, w szczególe zaś, czy i w jakich granicach są do samoistnego eskontowania weksli i pożyczania na weksle upoważnionemi.

Kasy zaliczkowe nie są obowiązane podawać przyczyny odmówienia eskonta albo zaliczki.

Art. 5. Zaliczki dawane będą zwyczajnie na trzy, wyjątkowo na sześć miesięcy.

Na prolongacje można zezwalać, lecz czas, na który dano zaliczkę, nie może być w całości dłuższym nad jeden rok.

Art. 6. Stopa procentowa ustanowioną będzie przy pozwoleniu eskonta a odnośnie zaliczki, może jednak w razie prolongaty być podwyższoną, na każdy jednak sposób musi wynosić przynajmniéj dwa prct. nad każdoczesną stopę lombardową (zastawową) uprzyw. austr. banku narodowego.

Art. 7. Zastaw rzeczy za kapitał, procenta i opłaty. Procenta można natychmiast odciągnąć od zaliczonéj kwoty.

Art. 8. Wpisanie interesu zawartego do ksiąg kasy zaliczkowéj, jak niemniéj wierzytelne wyciągi z tychże ksiąg, mają moc dokumentów publicznych.

Art. 9. Jeżeli na terminie wypłata nie zostanie uskutecznioną, może kasa zaliczkowa przez organ swój lub przez zaprzysiężonego senzala zastaw sprzedać, i z otrzymanéj zań kwoty dług wyrównać.

Kasa zaliczkowa może sama nabyć zastaw tylko w drodze publicznéj licytacji.

Prócz tego przysłużają kasie zaliczkowéj w ogóle, a mianowicie co do zrealizowania swych pretensji, hipoteką pokrytych, prawa, w art. 3 i 4 rozporządzenia ministerstwa stanu i sprawiedliwości z d. 28 paźdz. 1865, dz. u. p. l. 110 zawarte.

Art. 10. Również, jeżeli na majątek dłużnika konkurs rozpisanym zostanie, uprawnioną jest kasa zaliczkowa do pozasądowéj sprzedaży zastawu w sposób w §. 9 określony.

Art. 11. Dla ogólnego nadzoru i samoistnego prowadzenia spraw ustanowiony zostanie w Wiedniu centralny zarząd kas zaliczkowych, którego działalność obejmować będzie w radzie państwa zastąpione królestwa i kraje.

Art. 12. Zarząd kas zaliczkowych prowadzony będzie na rachunek zarządu państwowego. Zarząd centralny w Wiedniu (art. 11) sprawowany będzie pod bezpośrednią ingerencją ministra skarbu przez mężów zaufania, których on powoła. Kierownictwo pojedyńczych kas zaliczkowych sprawować będzie zastępca ustanowiony przez ministra skarbu przy pomocy mężów zaufania, z których połowę ustanowi izba handlowa przemysłowa i minister skarbu. Manipulacja prowadzoną będzie przez zakłady kredytowe, ustanowione do tego przez ministra skarbu.

Art. 13. Ustanowiony przez zarząd państwa zastępca, musi mieć wiadomość o wszystkich sprawach, a każde podzielenie eskontu i zaliczki zawisłém jest od jego zezwolenia. Zastępca ten oznacza w każdym pojedyńczym wypadku po wysłuchaniu mężów zaufania kwotę, która ma być potrąconą od kursu albo targowéj ceny zastawionych papierów.

Art. 14. Otwarcie kas zaliczkowych obwieszczone zostanie w dziennikach do urzędowych ogłoszeń przeznaczonych wraz z nazwiskami ustanowionego przez zarząd państwowy zastępcy i członków zarządu.

Art. 15. Dochód procentowy kas zaliczkowych użyty zostanie po strąceniu kosztów zarządu na pokrycie ewentualnych ubytków. Nadwyżka idzie na korzyść zarządu państwowego.

Art. 16. Skoro uznaném zostanie, że nie istnieje potrzeba dłuższego utrzymywania kasy zaliczkowéj (art. 3), zarządzi ministerstwo skarbu jéj zwinięcie i poda to do publicznéj wiadomości. Najdaléj do 31 grudnia 1874 wszystkie kasy zaliczkowe mają zastanowić udzielanie zaliczek.

Art. 17. Pieniądze pozostałe po całkowitém zakończeniu interesów kas zaliczkowych, mają być w osobnym rachunku uwidocznione.

Art. 18. Wykonanie ustawy, która obowiązywać zaczyna z dniem ogłoszenia, poleca się ministrowi skarbu i handlu.

Proces Bazaina.

(Dalszy ciąg przesłuchania jenerała Leboef'a):

Prezes. Czy dnia 26 sierpnia armija mogła się przebić przez linie nieprzyjacielskie?

O. Mieliśmy taką słotę, że niepodobna było iść naprzód.

P. A dnia 31 sierpnia?

O. Jestem przekonany, że pan marszałek chciał złamać linje pruskie.

P. Czy dnia 26 marszałek mówił panu o armji Mac-Mahona?

O. Nie. Słyszeliśmy, że Mac-Mahon organizuje armiję, ale nie wiedzieliśmy gdzie z nią jest. Gdyby dnia 26 marszałak Bazaine zakomunikował nam depeszę z dnia 19, którą nam pokazał dopiero 29, bylibyśmy zdania, że należy iść żeby się połączyć z armiją szalońską. Pozwolisz mi pan jednak powiedzieć że mianować marszałka Bazaina naczelnym wodzem dwóch armij, które miały tak mało widoków połączenia się z sobą, było to wkładać na niego zadanie zbyt ciężkie. Trzeba było zostawić armję w Metz w niezależności.

P. Znałeś p. notę jenerała Soleille z dnia 22 sierpnia?

O. Nie. Rzeczą było naszych jenerałów artylerji wiedzieć, czy nasze amunicje są w zapasie. Należało nam zakomunikować tę notę, gdyż jenerał Soleille nie mógłby dnia 26 powiedzieć — że mamy już tylko naboje na jedną bitwę. Mieliśmy ich najmniéj na trzy bitwy, nie licząc kartaczownic, które z początku zanadto przechwalono, a teraz niesłusznie je lekceważą. Na konferencji 26 chodziło mi głównie o żywność. Sądzę, że bajeczka o braku amunicji musiała osłaniać inne braki. Armji nie zbywało na amunicji, ale brakło jej zaufania. Zbyt często brak amunicji jest tylko pretekstem. Ładunków mieliśmy zawsze poddostatkiem, a najlepszy dowód, że w końcu kampanji zostawiliśmy trzynaście milijonów nabojów. Marszałek Bazaine nie wiedział, że w magazynach na stacji kolei żelaznej w Metz było cztery milijony ładunków.

Jen. Pourcet. Czy sądzisz pan, że dnia 31 sierpnia można było przebić się przez linije pruskie?

O. Musiano w tym celu stoczyć zaciętą walkę. Sądziłem, że marszałek Bazaine serjo chciał przebić się na drogę strasburską.

P. Czy pan nie zaprotestowałeś, gdy jenerał Soleille mówił o braku amunicji?

O. Nie, bom nie przywiązywał wagi do téj bajeczki.

Jenerał Ladmirault przywołany opowiada ruchy wojenne 26 sierpnia i walki 31 sierpnia i 1 września, mówiąc nadewszystko o działaniu 4go korpusu, którym sam dowodził. Jego zeznanie nie dołącza nowych szczegółów do faktów opowiedzianych przez marszałków Canroberta i Leboeufa.

Jenerał Frosard z kolei opowiada wypadki wojenne głównie zajmując się drugim korpusem, którym dowodził.

Obaj jenerałowie potwierdzają fakt, że na konferencji 26 sierpnia w folwarku Grimont nie było mowy o armji marszałka Mac Mahona, ani o ruchach armji niemieckiéj. Nie zawiadomiono ich także o nocie jenerała Soleille w przedmiocie amunicji. Na tém zebraniu w Grimont marszałek nie powiedział swoim jenerałom, że armja pozostanie pod Metz. Wszyscy wierzyli, że nasz pobyt tam był tymczasowym.

Prezes. czy sądzisz pan, że d. 24 sierpnia można byłoby przedrzeć się przez linije pruskie?

O. Myślę, że można było; wprawdzie około dziesiątéj zaczął padać deszcz ulewny, ale padał dla wszystkich.

Prezes. Z kolei świadków, należałoby przywołać jenerała Bourbakiego, ale pilne sprawy służby zatrzymują jenerała w Lyonie. Sąd przesłucha go późniéj, a teraz przywołać proszę jenerała Jarras.

Jenerał Jarras zeznaje: D. 23go z rana otrzymałem rozkaz zawiadomić dowódców korpusów, że amunicja armji jest w wielkim komplecie. D. 25go posłałem rozkaz przygotowania wojsk do marszu. Ruch ten armji ułożony został między marszałkiem i pułkownikiem Lewal, który dyktował rozkazy ruchu dla różnych korpusów. Ruch rozpoczął się nazajutrz o wpół do pierwszéj, a o piewszej byliśmy w folwarku Grimont, gdzie marszałek zebrał dowódców korpusów na konferencję. D. 1go września z rana podyktował rozkazy poufne, wskazujące co dowódcy mieli uczynić na przypadek, gdyby zmuszeni byli się cofać. Pułkownik sztabu głównego Fay, zawiadomił jenerałów o tym rozkazie.

P. O czém zawiadamiał okólnik pański z d. 23go sierpnia?

O. Że armja była zupełnie zaopatrzoną w amunicję i żywność, jak w początkach kampanii.

P. Czy marszałek nigdy panu nie powiedział, że zamierza pozostać pod Metz?

O. Nigdy. Marszałek zwierzał się jenerałowi Soleille, jen. Coffinières i pułkownikowi Lewal, ale mnie nigdy.

Pułkownik Lewal, z kolei przywołany, zeznaje: Marszałek Bazaine polecił mi zredagować rozkazy ruchów dla dwóch wycieczek dnia 26go i 31go sierpnia. Dla wycieczki d. 26go dałem marszałkowi poprzedniego dnia projekt, który mi zwrócił popołudniu z pewnemi zmianami. Rozkazy do armji dyktowne były d. 25. o dziewiątéj wieczór. Rozkazy do wycieczki d. 31go, dane były dnia 30go.

P. Czy wiedziałeś pan o ruchach armji niemieckiéj?

O. Wiedziałem ogólnie.

P. Czy marszałek nigdy panu nie mówił o budowaniu mostów dla pobytu armji koło Metz?

O. Nigdy; to do mnie nie należało.

Major Samuel zeznaje, że jego naczelnik, pułkownik Lewal, polecił mu wysłać emisarjuszów na zwiady po drodze, którą odbyć się miały ruchy 26 i 31go sierpnia.

Porucznik Lieger zeznaje, że dostarczył emisarjuszów żądanych przez majora Samuela.

Świadek Marchal przywołany, zeznaje D. 1go września po bitwie, widziałem jak major Samuel dawał depeszę pewnemu młodzieńcowi, który miał udać się do Thionville. Ten młodzieniec powiedział mi, że przed tygodniem przybył z depeszą.

Zeznanie byłoby ważne, gdyż potwierdzałoby oświadczenie pułkownika Lewal, iż marszałek Bazaine otrzymał depeszę w d. 23 sierpnia.

Prezes przystępuje do świadków zapozwanych przez obronę.

Pułkownik Dornant zeznaje: Dnia 30 sierpnia o 6éj wieczór marszałek Lebeouf polecił mi zdać marszałkowi Bazainowi sprawę z powodzenia jego ruchu ku Servigny.

Pułkownik Reglay de Konigsegg zeznaje, że brał udział w walkach dnia 31go sierpnia i 1go września. Jego zeznanie jest bez znaczenia.

Prezes. Panie marszałku, dla czego kazałeś zapozwać tego świadka?

O. Aby zaświadczył, że d. 31go sierpnia kazałem doboszom jego pułku bębnić do ataku, i że stojąc na czele wojsk, pociągnąłem za sobą całą armję.

Świadek. To prawda.

Kronika potoczna i rozmaitości.

Kraków, 26 listopada.

Jutro dnia 27 b. m., jako w przeddzień rocznicy śmierci ś. p. Adama Mickiewicza, odbędzie się o godz. 10 żałobne nabożeństwo w kościele kks. Kapucynów.

Teatr.—Przedstawienie wczorajsze składało się z trzech 1 aktowych komedji, nad któremi rozpisywać się nie będziemy, gdyż są one już znane publiczności krakowskiéj. Rozpoczęły „Grzeszki babuni,“ w których p. Wolska wystąpiła po raz pierwszy po długiéj słabości. W rolach młodziutkich kochanków pełnych naiwności wystąpiły pani Siennicka (Leon) w prześlicznym francuskim kostjumie dorastającego młodzieńca i panna Urbanowicz (Klara), która w ten sposób powróciła do niegdyś już przez siebie grywanéj roli. Wszystkie trzy grą prześliczną bardzo dobre zrobiły wrażenie.

O „Królu Candol“ pisaliśmy niedawno, przeto ograniczymy się na wspomnieniu, że w drugiém przedstawieniu téj fraszki nic a nic się nie zmieniło.

Zakończyła widowisko „Floryna,“ w któréj panna Urbanowicz najzupełniéj pokonała trudności roli tytułowéj, która zresztą jest jedyną, inne bowiem redukują się do kilku słów zaledwie.

Z sądu karnego. — We czwartek dnia 27 listopada, odbędą się w tutejszym sądzie karnym następujące ostateczne rozprawy: Błażeja Wajdy, Marjanny Knapik, Stanisława v. Jacentego Budy, Franciszki Lewandowskiéj i Leona Rażewskiego, o kradzież.

Wypadek. — Wczoraj o godz. 3 po południu, zajęła się na Podgórzu, niedaleko mostu, w składzie nafty p. Kalmana Wermuta nafta we flaszce. Ponieważ w składzie znajdowała się wielka ilość nafty, było więc niebezpieczeństwo wielkie; udało się jednak ajentowi policyjnemu p. Mroczkowskiemu, który się przy téj sposobności popiekł, z killkoma innymi osobami ogień przytłumić. Jeden z domowników także dość znacznie się poparzył.

Dzisiejszy ranny pociąg pospieszny jadący ze Lwowa do Krakowa, spóźnił się w skutek wielkiéj burzy i wiatru.

Akademja techniczna we Lwowie otrzymała, jak donosi *Gaz. lwow.*, od dyrekcji wystawy powszechnéj dla muzeum przy nowo

utworzonéj katedrze mineralogii i geologii w darze znaczną ilość po części bardzo ważnych okazów. Między innemi ministerstwo rolnictwa darowało ze swego pawilonu, oprócz większych mineralogicznych okazów z różnych skarbowych kopalń, piękny zbiór geognostyczny z Bukowiny. Wielką także wartość ma dar od zarządu dóbr arcyksięcia Albrechta zbiór geologiczny z posiadłości na Szlązku i w Krakowskiem, zawierający także piękne skamieniałości (Ammonity, cały *Scaphites Iwanii*, etc.) Zbiór ten urządzony dokładnie podług świetnych prac Hoheneggera w téj części zachodnich Karpat, nie tylko że dostarcza dobrych okazów dla wykładu, ale posłuży oraz także jako poradnik dla porównawczych badań w naszych górach.

Obrona praw autorskich. — Według *Mosk. Wiad.* między ministrem spraw zagranicznych w Petersburgu a rządem austrjackim toczy się korespondencja dyplomatyczna w przedmiocie zawarcia konwencji, broniącéj praw autorstwa literatów i artystów. Za wzór ma służyć podobnaż konwencja między Austrją i Francją.

Konferencja kolejowa. — W Wiedniu toczą się obecnie narady między delegatami Odeskiej kolei, pp. Gorczakowem i A. Moczanem, a reprezentantami kolei Karola Ludwika, kolei północnej i kolei górnoszlązkiéj w sprawie zaprowadzenia bezpośredniéj taryfy towarowéj i ułatwienia ruchu przewozowego w Galicji.

Prokuratorja rządowa w Pradze czeskiéj skonfiskowała ostatni numer *Politik*, organ stronnictwa staroczeskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne. — Dnia 25 listopada pochmurno, termometr od +3.0 doszedł do +6.0 R. Barometr idzie w górę; rano o 6 dnia 26 stan jego był 331.74, termometru 3.8 R. Wiatr zachodni.

HOTEL SASKI. *Przyjechali:* Aleks. Waligórski ob. z Warszawy; Ludw. Krzystkiewicz wł. d., dr. Winc. Petrowicz wł. d. i poseł w radzie państwa, dr. Ludw. Kapiszewski adw., z Wiednia; Aleksander Bzowski wł. d. z żoną z Racławic; Jakób Kadisch kup. z Berlina.

Wiadomości urzędowe.

Wyciąg z dziennika urzędowego *Gazety Lwowskiéj* z dnia 21 listopada:

Edykta. Sąd krajowy w Krakowie, zawiadamia J. A. Grünfelda o nakazie zapłaty 300 rs. M. Baumingerowéj.—Lwowski sąd krajowy ustanowił dla Jonasa Löwenherza w sporze z S. Baraszem pto 2000 zła. kuratorem dr. Męcińskiego.— Sąd obw. w Tarnopolu wzywa tego obywatela, któremu w pierwszych dniach maja r. b. skradziono w Podwołoczyskach 50 rs. Tenże sam sąd zawiadamia Włodzimierza hr. Baworowskiego o nakazie zapłaty 133 zła. na rzecz Freide Brandas.

Konkursa. Ks. Atanazy Czyrniański, gr. kat. pleban w Florynce, djecezji przemyskiéj, zmarł 25 sierpnia b. r. przeżywszy lat 67. Do parafji tego probostwa wraz z filją w Wawce należy 1261 dusz. Prawo patronatu wykonywa rząd. — Ks. Szymon Koczyrkiewicz, gr. katol. proboszcz w Krukienicach, djecezji przemyskiéj, umarł dnia 26 sierpnia b. r. przeżywszy lat 51. Do parafji tego probostwa wraz z filją w Ostrożcu należy 1396 dusz. Prawo patronatu przysługa Zygm. hr. Drohojewskiemu. — Ks. Jan Walnicki, gr. kat. pleban w Stróżach wielkich, djecezji przemyskiéj, zmarł dnia 15 września b. r. licząc lat 42. Do parafji tego probostwa wraz z filją w Zahutynie należy 1029 dusz. Prawo prezenty przysługa spadkobiercom po ś. p. Janie Tchórznickim.

Gospodarstwo przemysł i handel.

CENY
na targowicy publicznéj w Krakowie
dnia 25 listopada 1873 r.

		zła.	c.	do zła.	c.
Mierzyca	Pszenicy zimowéj	5	—	7	10
„	Pszenicy jaréj ..	5	90	6	50
„	Żyta..........	4	50	5	$7^1/_2$
„	Jęczmienia	3	50	4	25
„	Owsa	2	$7^1/_2$	2	25
„	Grochu.........	4	50	5	50
„	Jagieł.........	7	—	7	25
„	Fasoli.........	4	50	5	50
„	Tatarki........	2	50	3	75
„	Prosa	4	—	4	25
„	Koniczyny czerw.	20	—	21	—
„	Wyki	3	25	3	75
„	Ziemniaków	1	75	1	$87^1/_2$
Centn. w.	Siana	1	25	1	50
„	Słomy	—	70	—	75
Funt w.	Mięsa woł. lepszego	—	24	—	30
„	„ pośledn.	—	24	—	26
„	Polędwicy.......	—	35	—	45
„	Słoniny.........	—	46	—	50
„	Soli	—	—	—	7
Garniec	Spirytusu na 90⁰ .	3	—	3	50
„	Okowity na 80⁰ ..	1	75	2	—
„	Masła.........	4	—	4	25
Kopa	Jaj kurzych.......	1	70	1	80
Miarka	Kaszy jęczmiennéj.	—	64	—	80
„	„ częstochow..		—	1	60
„	„ pszenicznéj .	1	55	1	60
„	„ perłowéj ...	1	15	1	50
„	„ tatar. całéj..	1	40	1	45
„	„ „ łupanéj	—	95	1	—
Mąki	centnar pszenicznéj.	11	10	16	30

Sporządzono w biurze komisarjatu targowego.
Komisarz targowy: *Siermontowski.*

Targ zbożowy na Baranie i Kleparzu
dnia 24 i 25 listopada:

I wczorajszy targ zbożowy na Baranie do lepszych policzyć można, dowóz był dosyć znaczny, ale téż i kupujących było dosyć, w skutek czego ceny cokolwiek podniosły się, tym razem dowieziono dosyć żyta, którego przez kilka targów tylko z kmiecych posiadłości w małéj dowożono ilości.

Płacono za pszenicę czerwoną 250 fnt. od 49—56, białą 50—57; żyto 230 ft. 37—42; jęczmień 203 fnt. 29 — 33; owies 138 fnt. 15—17; groch 39 — 41; proso 35—38 złp.

Targi na Kleparzu odbywane przybierają coraz większe rozmiary, a ceny stalszą tendencję, a to tak w skutek wstrzymanego transportu zboża do Krakowa jako téż lepszego usposobienia na targach zagranicznych. Wielka ilość zboża, jaka leży na kolei z braku wagonów, nie może być dość prędko daléj przesyłaną.

Płacono za pszenicę czerwoną 170 fnt. od 12.25—13.75, białą 13—14.20, poślednią 11.80 — 12.20; żyto 160 ft. 9.75 — 10.15, poślednie 9.50 — 9.75; jęczmień pośledni od 7.50—7.90, piękny 8—8.25; owies na wagę 100 fnt. 4.25 — 4.50; koniczynę czerwoną od 41—42; groch 10—12 zła.

Ruch na kolejach galicyjskich. — Podczas gdy większa część kolei austrjackich bardzo umiarkowanym tylko wykazać się mogą ruchem, rozwija się obrót na kolejach galicyjskich bardzo żywo i pomyślnie.

Koléj lwowsko-czerniowiecka zasilona próżnemi wagonami kolei Ferdynanda, wydobyć musiała wszystkie siły, aby podołać transportom wywożonego zboża, którego ilość w ostatnich ośmiu dniach wynosiła 65,372 cetn. Ugody pozawierane o dostawę zboża, dzisiaj już sięgają aż do lutego; są tedy widoki, że ożywienie ruchu długo jeszcze trwać będzie. Jeżeli na przyszły rok istotnie otwarta będzie linja z Kiszeniewa do Odessy, — a po szybkości i postępie robót spodziewać się tego można — to koléj lwowsko-czerniowiecka zapewne już w przyszłym roku nie będzie potrzebowała subwencji państwowéj. Transporty wołów były słabsze, wynosiły tylko 1050 sztuk.

Koléj Karola-Ludwika miała oprócz dowozów innych kolei, także olbrzymie dowozy zboża z Radziwiłłowa i Podwołoczysk. Z doliczeniem rossyjskiego zboża z Husiatyna, oceniać można ruch zbożowy ostatniego tygodnia na 200,000 cetn. C. k. towarzystwo kolei państwowych obowiązało się dostarczać miesięcznie 300 wagonów w celu podołania wymaganiom obrotu. Wzmagają się obecnie transporty drzewa opałowego, okrętowego i warstatowego, jako téż progów. Kamienne węgle przewożą się w wystarczającéj ilości. Zarządzenie najnowsze, na mocy którego zboże idące wywozem za granicę, kartowane być może na podstawie wyjątkowéj taryfy bezpośrednio, położyło tamę przowozom i opóźnieniom, które zachodziły na dworcu krakowskim kolei północnéj.

Na kolei dniestrzańskiéj mało było kłopotu z ruchem, który był nieznaczny tak co do osób, jak co do towarów.

To samo można powiedzieć o kolei *arcyksięcia Albrechta.* Transporty zboża i mąki wysyłane do górnych Węgier, ożywiły nieco ruch na kolei galicyjsko węgierskiéj.

Mimo, że ruch kolei północnéj *cesarza Ferdynanda* karmi się obficie wywozem galicyjskim, zarząd kolei téj nie poczynił jeszcze potrzebnych kroków, aby na swéj stacji krakowskiéj mógł podołać transportowi podawanemu przez inne koleje galicyjskie. Widoczny tu brak energji. *(G. L.)*

Ostatnie wiadomości.

Aniśmy się domyśleć mogli z dzienników wiedeńskich, że krótka tegomiesięczna sesja rady państwa zakończyła się burzliwą walką, z któréj, jako pobici wyszli rząd i zbyt uległy rządowi prezes izby: Rechbauer. Chodziło o wniesioną do ustawy zapomogowéj poprawkę Mendelsburga, skierowaną przeciw grze giełdowéj, któréj komisja i rząd zarówno przyjść chcieli w pomoc przez postanowienie, że kasy zaliczkowe będą mogły dawać zaliczkę na wszystkie papiery giełdowe.

Jeden z posłów żądał, aby nad poprawką Mendelsburga żądającą opuszczenia dotyczącego ustępu głosować imiennie. Tak też głosowano. Za utrzymaniem ustępu owego w ustawie zapomogowéj głosowali ministrowie i dr. Ziemiałkowski — razem jednak tylko 116 głosów. Za poprawką Mendelsburga głosowało 119 posłów, między tymi obecni w izbie członkowie koła polskiego. Po głosowaniu Rechbauer zapewne z inspiracji rządu oświadczył, że wynik imiennego głosowania jest wątpliwym i że będzie trzeba jeszcze raz głosować. To dało powód do burzliwéj sceny, podczas któréj Smolka wszedłszy na trybunę, wołał głośno: że nie chce wspierać szacherki giełdowéj. Rechbauer musiał się cofnąć i oświadczył, że „po dokładniejszem zbadaniu głosowania“ okazała się większość za poprawką Mendelsburga. W ostatniéj téj chwili więc sesji rząd poniósł klęskę, a prezes izby skompromitował się. Dzienniki wiedeńskie milczą o tem.

Telegramy „Kraju“

Lwów 26 listopada. Dzisiaj nastąpiło uroczyste otwarcie sejmu. Z delegatów do rady państwa, którzy są posłami, mała część tylko przybyła. Namiestnik w przemowie swéj zapowiada bliskie ukończenie sprawy serwitutowéj (Oklaski). Kraiński stawia wniosek naglący, aby z powodu 25-letniego jubileuszu rządów cesarza Franciszka Józefa wystósować adres do tronu i wysłać deputację z adresem tym do Wiednia. Wniosek te jednomyślnie przyjęty.

Kursa. — Wiedeń 26 listopada godz. 2.22. Akcje kredytowe 225.—.—Londyn —.—.— Srebro 109.20. — Dukat —.—. — Lombardy 168.—. — Losy z 1864 r. 135.75. — Akcje franko-austr. 36.—. — Napoleony —.—. — Akcje kolei Karola Ludwika 217.50. — Akcje kolei lwow. czern. 138.—.— Akcje kolei półn. wschodniéj 109 50. — Akcje banku związkow. 14.75.— Oblig. indemn. gal. 73.50. — Akcje banku wied. dla obrotu 116.—. —Akcje anglobanku 135.—.— Akcje kolei rząd. 331.—. — Kolei siedmiogrodz. —.—. — Kolei Rudolfa 158.—.— Tramway 160.—.— Banku budowy 52.—. — Akcje kolei wschodniéj 58.—. — Akcje banku anglo węg. 40.75. — Akcje kolei zjedn. 112.50 — Losy tureckie 53 75.— Losy premj. węg. 75.75.— Akcje kolei bogumińskiéj 135.—. — Akcje kolei ces. Elżbiety 217.50.— Akcje kolei półn. zachodn. 195.—. — Akcje franco-hungaria 25.—. — Ogólny bank austr. 30.—.

Kurs papierów i pieniędzy.

KRAKOW, 26 listopada.	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
5% Obligacje indemn. galicyjskie..	73	50	74	—
kupon ubiegły ... 023				
4% Listy zastawne galicyjskie	69	—	71	—
kupon ubiegły 153				
5% Listy zastawne galicyjskie.....	77	—	79	—
kupon ubiegły 191				
4% Listy zastawne polskie serja I..	92	75	94	75
kupon ubiegły 162				
4% Listy zastawne polskie serja II.	91	25	93	25
kupon ubiegły 162				
5% Listy zastawne polskie nowe .	91	25	93	25
kupon ubiegły 202				
4% Listy likwidacyjne polskie.....	78	—	80	—
kupon ubiegły..... 1*6				
6% Listy zastawne banku hip. gal.	—	—	82	—
kupon ubiegły 130				
6% Listy zastawne banku włościań.	—	—	92	—
kupon ubiegły 230				
Galic. zakładu kredyt. ziemskiego:				
$5^1/_2$% Listy zast. 36-letnie srebrem.	—	—	—	—
6% Listy zast. 36-letnie banknot..	—	—	—	—
6% „ „ 1. [illegible]tnie „	—	—	—	—
Akcje kolei warszawsko-wiedeńskiéj.	91	—	93	—
„ „ galic. Karola-Ludwika ..	216	—	221	50
„ „ lwowsko-czern.-jaskiéj ..	139	—	144	—
„ banku dla han. i przem. 80 zła.	—	—	—	—
Losy krakowskie na 20 zła.........	—	—	24	—
„ 5% (Donau-regulirung)......	96	—	99	—
„ premjowe węgierskie	75	—	79	—
„ 3% tureckie 400 franków	52	—	57	—
„ miasta Stanisławowa	—	—	—	—
Srebro nowe austrjackie	108	50	110	50
„ w kuponach	108	—	109	50
„ (obrączkowy rubel).........	167	—	170	—
Ruble papierowe rossyjskie........	153	50	155	—
Talary pruskie	169	—	171	—
Dukat obrączkowy	5	38	5	50
20-frankówka	9	05	9	20
Rumuńskie obligacje 100 tal.	32	—	34	—
WIEDEN, 25 listopada.				
Renta austrjacka 5⁰/₀	68	45	68	55
„ „ w srebrze 5⁰/₀	73	40	73	60
Losy:				
Z roku 1839 całe za 100 zła.......	285	—	290	—
„ 1839 $^5/_5$ „ 100 „	243	—	245	—
4⁰/₀ rząd. z r. 1854 za 250 „	95	—	96	—
5⁰/₀ „ „ 1860 całe „ 500 zła. ..	102	—	102	25
5⁰/₀ „ „ 1860 $^1/_5$ „ 100 „ ..	109	—	109	50
Rządowe „ 1864 za 100 zła.	135	25	135	50

	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
Węgierskie poż. prem. na 100 zła....	76	75	77	25
Kredytowe 1860 r..... „ 100 zł. m. k.	168	50	169	—
Krakowskie .... „ 20 zła. ..	—	—	23	—
Ofen (Budy)......... „ 40 „	23	50	24	—
Rudolfa............ „ 10 „	12	—	12	50
Salzburga........... „ 20 „	15	50	16	50
Obligacje:				
Indemnizacyjne galicyjskie........	73	—	74	—
Pożycz. kolei węg. sr. 5% szt. 120 zła	95	—	96	—
Akcje bankowe:				
Anglo-austrjackie ..... za 120 zła.	135	50	136	—
Boden-Credit austrjac. . „ 80 „	98	—	100	—
„ „ węgier. .. „ 80 „	49	50	50	—
Franco austrjackie .... „ 80 „	37	50	38	—
„ węgierskie .... „ 80 „	24	—	25	—
Galic. banku hipotecz. . „ 200 „	—	—	—	—
„ dla handlu i prz.. „ 80 „	—	—	—	—
„ Landebk. Lwów. „ 100 „	—	—	—	—
Handelsbank wiedeński „ 200 „	61	—	62	—
Interventionsbank ..... „ 80 „	32	—	34	—
Länderbank Verein.... „ 140 „	105	—	107	—
Nationalbank	946	—	956	—
Unionbank .... za 200 zła.	111	—	111	50
Vereinsbank austrjackie „ 80 „	15	—	15	50
Verkehrsbank .... „ 80 „	116	—	118	—
Wechslerbank wiedeńs. „ 80 „	—	—	—	—
Wechslerstuben Gesel.. „ 80 „	—	—	—	—
Wiener Bank Verein... „ 80 „	48	—	50	—
Akcje kolei:				
Arcyksięcia Albrechta 200 zła.....	—	—	112	—
Alföld Fiume .... 200 zła. sr. .	—	—	142	—
Dniestrzańska ...... 200 „ „ ..	—	—	—	—
Elisabeth .... 200 zł. m. k..	218	50	219	50
„ Linz Budw. 200 zła. sr. .	—	—	—	—
Eperies-Tarnow ..... 200 „ ..	110	—	115	—
Ferdinand Nordbahn 1000 zł. m. k..	2015		2020	
Gal. Karl Ludwig ... 210 zła. sr...	217	50	218	—
Kaschau Oderberg... 200 zł. m. k..	—	—	136	—
Lemb. Czern. Jassy.. 200 „	140	50	141	—
Rudolfbahn .... 200 „ sr....	158	50	159	—
Siebenbürger I. .... 200 „ ..	138	—	138	50
Staatsbahn (500 fr.).. 200 „ ..	332	—	332	50
„ II emisji.. 800	—	—	—	—
Südbahn (Lombard.). 200 zł. m. k..	170	50	171	50
Theissbahn .... 200 „	200	50	201	50
Tramway wied. ..... 200 „	158	—	160	—
Węg. gal. I. Łupk... 200 „ sr....	—	—	—	—
„ Nordostbahn ... 200 „ ..	108	50	109	50
„ Ostbahn (500 fr.) 200 „ .	58	—	59	—

Akcje przemysłowe:	płacą Zła.	c.	żądają Zła.	c.
Baugesells. allg. oest. 120	61	50	62	50
„ Wied. .... 100 zł. w. a..	85	50	89	50
Bauverein „ 100 „ „ „ „	27	—	27	50
Kałusza .... 200 „ „ „	—	—	—	—
Masz. wied.......... 200 „ „ „	—	—	—	—
„ lwow. .... 100 „ „ „	—	—	—	—
Parcelacyjne galic.... 100 „ „ „	—	—	—	—
Wied. parcelacyjne... 100 „ „ „	—	—	—	—
Listy zastawne:				
Allg. oest. Bd. Kr. los... 5% zła. sr...	95	—	95	50
„ „ 33 lat los ... 5% ...	83		84	—
„ „ gm. 40 ..... „ „			—	—
Galic. Banku Hyp..... 6% w. a....	81	—	82	—
„ Banku Włośc. .. 6% „ „ ..	89	50	90	50
Nationalbank......... 5% m. k....	—	—	—	—
„ „ .... 5% w. a. ...	91	30	91	50
Węg. tow. kred....... $5^1/_2$% „	81	25	81	75
Obligi pierwszeństwa:				
Arcyks. Albrechta .... 100 w. a. ...	75	—	75	50
Alföld Fiume........ 5% zła. sr...	84	50	85	—
Dniestrzańskie....... 5% „ „ ..	33	—	35	—
Ferd. Nordbahn...... 5% m. k....	91	—	92	—
„ „ „ ...... 5% zła. ...	87	—	88	—
„ „ „ ...... 5% zła. sr...	104	50	104	75
Gal. Kar. Lud........ 5% „ „ ..	—	—	—	—
„ II. em. .... 5% „	—	—	—	—
„ 1871 III. .... 5% „	95	75	96	—
Kasz. Oderb. .... 5% „	84	75	85	—
Lwów.-Czern.-Jassy:				
„ I 1865 .... 5% sr. w. a..	72	50	72	75
„ II 1867 .... 5% „ „ „	83	50	84	85
„ III 1868 .... 5% „ „ „	74	59	75	—
„ IV 1872 .... 5% „ „ „	—	—	—	—
Mähr. Sch. Central.... 5% „ „ „	49	—	49	50
Siebenbürgen I. ..... 5% sr. w. a.	83	50	84	—
Südbahn (Lombardy). 3% „ „ „	110	75	111	25
Theissbahn.......... 5% „	—	—	—	—
Węg.-galic. Łupkow. . 5% „ „ „	—	—	—	—
„ Nordostbh... 300 5% „ „ „	69	50	69	75
„ Ostbahn .... 300 5% „ „ „	62	25	62	50
WARSZAWA, 20 listop.	Rrs.	k.	Rsr.	k.
Listy zastawne serji 1 4%	94	—	94	30
„ „ „ 2. 4%	92	75	93	05
kupon ubiegły.............	1	$64^4/_9$	—	—
„ nowe 5%	92	40	92	70
kupon ubiegły.............	2	$05^8/_9$	—	—
„ likwidacyjne 4%	79	15	79	45
kupon ubiegły	1	$87^7/_9$	—	—

Wydawca i redaktor odpowiedzialny:
Stanisław Gralichowski.

WDOWA

udzielająca lekcyj **muzyki fortepianowéj** po cenie umiarkowanéj poleca się życzącym się kształcić; mieszka przy ulicy **Garbarskiéj nr. 75** w domu p. Kossowskich. 4731 (1-4)

4732 (1-4) **OSOBA**

posiadająca dokładną znajomość języka **angielskiego** udziela lekcyj tegoż; mieszka przy ulicy **Długiéj nr. 20** w domu p. Wacława Mülllera.

DYREKCYA
Teatru Krakowskiego

zawiadamia, iż

kurs abonamentowy

rozpoczyna się z dniem 1go grudnia b. r. pod następującemi warunkami: Loża parterowa lub Igo piętra na 4 osoby na 30 przedstawień kosztuje 150 złr. Loża IIgo piętra 100 złr. Krzesło w lożach wielkich 1go piętra 45 złr. Krzesło w pierwszych sześciu rzędach parterowych 40 złr.

Zamawianie abonamentu i pieniądze przyjmuje kasa teatralna. 4743 ((1-?

Kraków d. 24 listopada 1873 r.

Główna wygrana

złr. 250000 złr.

Najmniejsza wygrana 180 złr.

d. 1 grudnia 1873

odbędzie się wielkie losowanie przez rząd gwarantowanéj pożyczki premiowéj c. król. austrjackiéj z roku 1864 w kwocie **120** milionów **983.000** złr.

Między 400.000 wygranych pożyczki, znajdują się wielkie wygrane: **250.000** — **220.000** — **200.000** — **150.000** **50.000**, — **25.000**, — **20.000**, — **15.000** — **10.000** — **5000** — **2000** — **1000**, **500**, itd., zaś **175** złr. jako naj mniejsza wygrana każdego wyciągniętego losu.

Żadna inna loterja nie daje takich szans jak ta i nastręcza każdemu sposobność małą wkładką wygrać **250.000** złr.

Los jeden z numerem serji i losu kosztuje **2** złr., trzy losy **5** złr., siedm losów **10** złr., 15 losów **20** złr. w. a. w banknotach.

Łaskawe polecenia za frankowaną przesyłką kwoty, wykonywuje się prędko, sumiennie do każdego obstalunku dołącza się urzędowy plan gry — informacje wszelkie chętnie udziela się — a po ciągnieniu listę wygranych przesyła się każdemu udział biorącemu bezpłatnie i wypłaca się natychmiast wygrane. Raczy się więc każden, który ma chęć, zgłosić jak najprędzéj i bezpośrednio do domu handlowego

J. Breycha

we Frankfurcie nad Menem

4726 (6-6) Grosse Friedbergerstrase Nr. 41.

„SZCZUTEK"

pismo satyryczno-polityczne,

ilustrowane

wychodzi we Lwowie co sobotę.

Prenumerata kosztuje

całorocznie.... **10** złr.
półrocznie .... **5** złr.
ćwierćrocznie . **2** złr. **50** ct.

Adres: Redakcya „Szczutka" we Lwowie, ulica Sobieskiego Nr. 306.

Dodatek zawiera ogłoszenia znaczniejszych firm, szarady i łamigłówki. (4264 -?).

C. k. uprzywil. kolej gal. Karola Ludwika.

OBWIESZCZENIE.

Pomiędzy stacyami wył. uprzyw. kolei północnéj cesarza Ferdynanda, c. k. uprzyw. kolei Karola Ludwika i c. k. uprz. Lwowsko-Czerniowiecko-Jasskiéj kolei (austryjackiéj i rumuńskiéj linji) z jednéj strony i **stacyami średnio niemieckiego związku kolejowego via Wrocław, Görlitz, Lipsk, Eisenach** z drugiéj strony,

zaprowadza się z dniem 10 listopada r. b. aż do dalszego postanowienia **taryfa specyalna** dla transportu zboża, owoców strączkowych i nasion olejnych, jakotéż dla słodu, zarodków słodu, otrąb, mąki i innych produktów mełnych przy nadaniu jako towar frachtowy w ilościach najmniéj 100 cent. do jednego listu frachtowego; daléj dla próżnych z powrotem przesyłanych wozów przy nadaniu dowolnéj ilości.

Dotyczących egzemplarzy téjże taryfy nabyć można, w naszych stacyach związkowych, w Dyrekcyi ruchu we Lwowie i w ekonomacie naszéj jeneralnéj Dyrekcyi we Wiedniu.

Lwów w listopadzie 1873 roku.

(4741 1-3) **Dyrekcya ruchu.**

L. 6829.

Obwieszczenie licytacyi.

W celu sprzedaży drzewa na pniu przeznaczonego do wyrębu na rok 1874 w lasach państwa rządowego Niepołomice odbędą się w c. k. Zarządach leśnych publiczne licytacje. Miejsce i przedmiot sprzedaży, tudzież cena wywołania i termin licytacyi oznacza się następująco:

Liczba porządk.	Zarząd leśny	Oddział lasu i Nr. porębu	Termin licytacyi	Oszacowana miąższość: drzewa budulcowego i wyrobowego	drzewa opałowego: łupane i okrą.	drzewa opałowego: gałęzie	drzewa opałowego: pniaki	Cena wywołania w. a.: złr.	cent.
				norm. sążni po 100' kub.					
1	Niepołomice	Grojec D. IV. Poręba Nr. 80 Zrąb czysty	10 Grudnia 1873	127	266.	31.5	27.	3846	.0
2		Grojec D. IV. Poręba N. 75, 76 i 77 Wyrąb nasienników		59.6	161.5	13.	22.5	2002	93
3		Grojec D. IV. część poreby N 77 Wyrąb nasienników		16.7	49.1	5.3	68.	618	0½
4		Gumieko Poręby Nr. 110, 111, 112 las niskopienny		—	101.	8.	—	768	15
5	Grobla	Tawówka B. V. Poręba Nr. 102 Zrąb czysty	11 Grudnia 1873	143.	214.02	89.17	35.66	5796	06
6		Tawówka B. V. Poręba Nr. 103 Zrąb czysty		233.07	355.74	146.05	50.41	9517	25
7	Dziewin	Gawlówek A. III. za Szewczykiem poręba Nr. 58 Wyrąb nasienników	12 Grudnia 1873	61.4	139.	12.	—	2004	73
8		Gawlówek A. III. za Flakiem poręba Nr. 59 wyrąb nasienników		117.5	216.2	19.8	—	3722	17
9		Gawlówek A. III za Szewczykiem poręba Nr. 61 zrąb cienisty		157.	328.8	29.1	—	4898	87
10		Gawlówek A. IV. za Szewczykiem poręba Nr. 62 zrąb cienisty		159.6	261.8	25.2	—	5004	51
11		Dziewin A. II. Pszczelny kąt poręby Nr. 72 do 74 częściowo zrąb cienisty		237.4	429.4	33.3	—	7431	34
12		Dziewin A. II. część porąb Nr. 72 i 74 zrąb cienisty		151.	300.	26.	—	4805	05
13	Poszyna	Poszyna A. III Zrąb zupełny..	15 Grudnia 1873	363.48	629.7-	68.01	—	13162	11½
14		Poszyna A II. Poręby Nr. 77 i 78 wyrąb nasienników		254.54	322.6	36.69	—	8078	18
15		Koło C. Koźlica las niskopienny...........		—	60.62	3.3	—	365	71½
16	Stanisławice	Kolanów A. III Okrągła poręba Nr. 86 Zrąb czysty	16 Grudnia 1873	78.75	190.95	10.79	—	3163	82
17		Stanisławice A. III Osikówka poręba Nr. 67 zrąb czysty		95.75	554.33	26.	—	5592	46
18		Stanisławice A. III. Osikówka poręba Nr. 62 wyrąb nasienników		78.12	141.67	8.79	—	2494	96
19	Bratucice	Od Strzeleckiego A. IV. poręba Nr. 76 Zrąb ciemny	17 Grudnia 1873	26.75	107.	5.35	—	951	31
20		Biały Ług A. V. poręba Nr. 89 zachodnia część Zrąb zupełny		6.38	152.37	8.22	—	1062	73
21		Biały Ług A. V. poręba Nr. 89 wschodnia część Zrąb ciemny		46.23	182.28	9.10	—	1628	84

Główne warunki licytacji są:

4737(1-3)

1. Sprzedaż nastąpi całemi porębami w ten sposób, iż wszystko w jednym zrąbie do wycięcia przeznaczone drzewo sprzedane będzie ryczałtowo.
2. Przed rozpoczęciem licytacyi winien każden z licytujących złożyć do rąk komisyi wadjum wynoszące 10 procent ceny wywołania, która kwota aż do zupełnego uprzątnienia drzewa z lasu jako kaucya w depozycie zatrzymaną zostanie.
3. Oferty pisemne wniesione być mogą na ręce miejscowego zarządcy leśnego, a to tylko do 6téj godziny popołudniu w dniu licytację poprzedzającym. Takowe winne być opieczętowane, w wadjum zaopatrzone i przez oferenta własnoręcznie podpisane. Niemniéj, mają zawierać dokładne oznaczenie rewiru i Nr. porębu, z którego oferent życzy sobie zakupić drzewo, jako też i cenę, którą za nie ofiaruje, nareszcie i wyraźne oświadczenie, iż warunki licytacyjne są mu dokładnie znane i takowe bezwarunkowo przyjmuje.
4. Przed zupełnem uiszczeniem ceny kupna materyały drzewne z lasu wydane nie będą.

O bliższych warunkach można się dowiedzieć w Dyrekcji lub u dotyczących Zarządów leśnych.

Z c. k. galicyjskiéj dyrekcyi lasów i domen.

Bolechów dnia 19 listopada 1873.

W drukarni „Kraju" pod zarządem St. Gralichowskiego.